

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Mgr. Lenkou Oulíkovou ve věci

žalobkyně: **E. K.**,
bytem X,
zastoupená opatrovníkem PaeDr. L. K.,
bytem X,
zastoupená advokátem Mgr. Jiřím Kokešem,
sídlem Na Flusárně 168, Příbram,

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**,
sídlem Křížová 1292/25, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 4. 2020, č. j. RN-X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 6. 4. 2020, č. j. RN-X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 3 146 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Jiřího Kokeše, advokáta.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002, soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým byly zamítnuty její námitky a

potvrzeno předchozí rozhodnutí žalované ze dne 30. 1. 2020, č. j. R - X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím žalovaná zamítla žádost žalobkyně o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť dle závěrů posudku posudkové lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení Příbram (dále jen „OSSZ“) ze dne 26. 12. 2019 poklesla pracovní schopnost žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu toliko o 20 %.

2. Žalobkyně namítá nesprávné a nedostatečné posouzení svého zdravotního stavu. Žalobkyně se domnívá, že posudky lékařů posudkové služby nezohledňují veškeré její zdravotní potíže. Poukazuje na to, že při posouzení zdravotního stavu nebyla osobně zhlédnuta. Žádala, aby byl vypracován revizní posudek na základě jejího osobního vyšetření. Napadené rozhodnutí se opírá o posudek posudkového lékaře OSSZ, který dle žalobkyně jen formálně vychází ze zprávy ošetřujícího lékaře žalobkyně, který se nezabýval posudkovými hledisky dle vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Další odkazy jsou na lékařské zprávy z období do sedmi let věku žalobkyně. Dále byl využit znalecký posudek doc. MUDr. Z. ze dne 28. 11. 2018, který rovněž neřešil její pracovní schopnost. Žalobkyně nesouhlasí s posouzením zdravotního postižení dle položky 8a kapitoly V přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Je přesvědčena, že její zdravotní postižení mělo být posouzeno minimálně dle položky 8b kapitoly V přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity a její pracovní schopnost poklesla nejméně o 40 %, což odpovídá invaliditě prvního stupně. Žalobkyně se domnívá, že v jejím případě jde o mentální postižení lehkého stupně. Uvádí, že není schopna samostatně provádět ani jednoduché pracovní úkony a velmi brzy se unaví. Poukazuje na to, že dle rozsudku Okresního soudu v Příbrami ze dne 22. 1. 2019, č. j. 7 Nc 4305/2018-49, není vzhledem ke svému omezení ani schopna samostatně uzavřít pracovněprávní vztah a nést odpovědnost za škody způsobené pracovní činností. Dle názoru žalobkyně po ní nelze spravedlivě požadovat, aby získávala prostředky k obživě pracovní činností, neboť práci je třeba chápat činnost, po které je poptávka na pracovním trhu, což v případě žalobkyně není v důsledku jejího zdravotního stavu reálné.
3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvádí, že podkladem napadeného rozhodnutí byl posudek o invaliditě ze dne 19. 3. 2020 vypracovaný v řízení o námitkách, který dle názoru žalované splňuje požadavky úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti. S ohledem na žalobní námitky navrhla provést důkaz posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „organizační zákon“). S ohledem na závěry posudku ponechala rozhodnutí na úvaze soudu.
4. Krajský soud v Praze na základě včas podané a přípustné žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu napadených výroků a uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), jimiž je vázán. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
5. Ze správního spisu plyne, že žalobkyně požádala dne 12. 11. 2019 o invalidní důchod. Posudkový lékař OSSZ v posudku ze dne 26. 12. 2020 vyhotoveném po jednání v nepřítomnosti žalobkyně dospěl k závěru, že žalobkyně není invalidní, neboť její pracovní schopnost poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 20 %.

Rozhodující příčinou nepříznivého zdravotního stavu určil zdravotní postižení uvedené v položce 8a kapitoly V přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Žalovaná s odkazem na tento posudek prvostupňovým rozhodnutím zamítla žádost žalobkyně o invalidní důchod. Žalobkyně podala proti prvostupňovému rozhodnutí námitky. V námitkovém řízení byl její zdravotní stav posouzen v její nepřítomnosti posudkovou lékařkou žalované, která v posudku ze dne 19. 3. 2020 dospěla ke shodnému závěru jako posudkový lékař OSSZ. Žalovaná na podkladě tohoto posudku napadeným rozhodnutím zamítla námitky žalobkyně a potvrdila prvostupňové rozhodnutí.

6. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
7. Námitky uplatněné žalobkyní spočívají zejména ve zpochybnění závěrů lékařů posudkové služby. Nárok na invalidní důchod je podmíněn zdravotním stavem pojištěnce a rozhodnutí je závislé na odborném lékařském posouzení. Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti je otázkou odbornou, soud si tedy o ní nemůže učinit úsudek sám a zdravotní stav samostatně nepřezkoumává. Podle § 4 odst. 2 organizačního zákona zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzují posudkové komise jako orgány Ministerstva práce a sociálních věcí. I tento posudek soud hodnotí podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 – 54, č. 511/2005 Sb. NSS, a ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013 – 20).
8. Soud při posouzení věci vycházel z posudku posudkové komise MPSV v Praze (dále jen „komise“) ze dne 18. 11. 2020 a jeho doplnění ze dne 28. 1. 2020, které si vyžádal za účelem posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Z nich zjistil, že žalobkyně byla přítomna posouzení komise dne 11. 11. 2020 a byl s ní proveden pohovor v přítomnosti neurologa, její zdravotní stav byl poté při jednání komise dne 18. 11. 2020 konzultován též s odbornou psychiatrickou. Jednání komise byl účasten také opatrovník žalobkyně a její třídní učitelka. Komise vycházela zejména ze znaleckého posudku z odvětví psychiatrie vypracovaného dne 28. 11. 2018 doc. MUDr. J. Z., CSc., ve věci svéprávnosti žalobkyně, vyšetření pediatrem ze dne 30. 11. 2019 a vlastního vyšetření. Dospěla k závěru, že u žalobkyně jde o v rámci perinatální encefalopatie vzniklé narušení duševního vývoje při záchvatovém onemocnění centrální nervové soustavy. Žalobkyně trpěla psychomotorickým neklidem, vývoj řeči byl opožděný s rozvojem epileptických projevů charakteru absencí během druhého roku života, žalobkyně dosud užívá antiepileptika, záchvatové onemocnění bylo kompenzováno zavedenou léčbou. Při nástupu do školy bylo hlavním problémem narušení psychického vývoje, včetně horší schopnosti orientace a komunikace. Žalobkyně vždy potřebovala dopomoc pedagogického asistenta a 3. stupeň podpůrných opatření. Výuční obor grafik nebyla schopna absolvovat, od roku 2019 navštěvuje dvouletou praktickou školu pro žáky s hendikepem, přičemž její třídní učitelka doporučila rozdělení učiva do více let. Žalobkyně chodí s asistencí do cukrářské výroby.

Zvláštní cukrářský obor je s asistentem, nešlo by o vyučenou cukrářku. V roce 2018 byl vypracován znalecký posudek z odvětví psychiatrie ve věci svéprávnosti. U žalobkyně byl zjištěn mentální defekt s poruchami autistického spektra, které byly dobře kompenzovány léčbou a výchovným prostředím doma i ve škole. Komise popsala, že žalobkyně trvale selhává ve složitějších situacích, například hospodaření s penězi, není schopna samostatně jednat v oblasti pracovněprávních vztahů, uzavírání smluv, pochopit důsledky uzavření manželství či zastávat rodičovské povinnosti. Při orientačním pohovoru v komisi byla ověřena její naprostá neinformovanost ve finanční sféře, žalobkyně neměla představu o ceně potravin či běžných předmětů (kapesné jí musí být rozděleno do čtyř týdnů, při drobných nákupech platí kartou). Ve škole se neobejde bez služeb asistenta, není schopna sama dodržovat léčebný režim a užívat léky. Dohled a kontrola jsou potřebné i při běžných každodenních sebeobslužných úkonech. Dle komise jde v případě žalobkyně o nepříznivý zdravotní stav odpovídající invaliditě z mládí. Omezení duševních schopností žalobkyně mělo za následek neschopnost soustavné přípravy k pracovnímu uplatnění. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je zdravotní postižení funkčním dopadem srovnatelné s následky poruch psychického vývoje těžkého stupně s těžkým narušením sociálního fungování, řečových schopností a některé nejzákladnější sebeobslužné činnosti podle položky 9c kapitoly V vyhlášky o posuzování invalidity. Míru poklesu pracovní schopnosti komise stanovila na dolní hranici procentního rozpětí, tj. 70 %. Komise konstatovala, že žalobkyně je schopna výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek ve smyslu § 6 vyhlášky o posuzování invalidity.

9. Výše uvedené závěry komise soud považuje za dostatečně odůvodněné a přesvědčivé. Komise při vypracování posudku vycházela ze vši dostupné zdravotnické dokumentace žalobkyně a její zdravotní stav přešetřila odbornými lékaři při svém jednání. Komise podrobně popsala zdravotní stav žalobkyně, zdravotní postižení, které je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a jeho vliv na pokles pracovní schopnosti žalobkyně (§ 2 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity). Řádně odůvodněno bylo též zařazení druhu postižení podle vyhlášky o posuzování invalidity. Posouzení funkčních dopadů zdravotního postižení ve smyslu § 1 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity jako srovnatelných s těžkou poruchou psychického vývoje dle položky 9c kapitoly V vyhlášky o posuzování invalidity logicky koresponduje s popisem zdravotního postižení a jeho dopadů (mj. těžké narušení sociálního fungování, nutnost kontroly a dohledu i při běžných každodenních sebeobslužných úkonech). Míra poklesu pracovní schopnosti je pro tuto položku stanovena v rozmezí 70 až 80 %, přičemž komise k datu napadeného rozhodnutí stanovila pokles na dolní hranici, tj. 70 %. Účastníci řízení závěry posudku včetně jeho doplnění nikterak nezpochybnili. Posudek komise podle soudu splňuje požadavky úplnosti, přesvědčivosti a správnosti tak, jak byly vymezeny judikaturou správních soudů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2015, č. j. 9 Ads 253/2014-52). Soud se proto se závěry komise ztotožnil.
10. Ze závěrů komise vyplývá, že míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně činila ke dni vydání napadeného rozhodnutí 70 %, což odpovídá invaliditě III. stupně dle § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění. Posudkoví lékaři ve správním řízení nesprávně posudkově zařadili postižení žalobkyně a nesprávně posoudili procentní míru poklesu její pracovní schopnosti. Žalobou napadené rozhodnutí se proto opírá o nesprávně zjištěný skutkový stav, a je tedy nezákonné.

11. S ohledem na výše uvedené soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.). V dalším řízení žalovaná vezme v úvahu závěry posudku posudkové komise MPSV v Praze ze dne 18. 11. 2020 a jeho doplnění ze dne 28. 1. 2020 (§ 78 odst. 6 s. ř. s.). Právním názorem soudu je žalovaná v dalším řízení vázána (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
12. Soud neprovedl žalobkyni v žalobě označené listinné důkazy, neboť jsou součástí správního spisu, z něhož soud vycházel, přičemž jeho obsah není předmětem dokazování (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS).
13. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně byla v řízení zcela úspěšná, a má proto právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení. Ty sestávají z nákladů na právní zastoupení. Výše odměny advokáta za zastupování se stanoví v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „a. t.“). Zástupce žalobkyně provedl v souvislosti s tímto řízením dva úkony právní služby ve smyslu § 11 odst. 1 písm. a) a d) a. t., a to převzetí a přípravu zastoupení a sepsí žaloby. Odměna za jeden úkon právní služby činí 1 000 Kč [§ 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bodem 3 a. t.], výše odměny tak činí celkem 2 000 Kč. Vedle odměny přísluší zástupci žalobce rovněž náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč za každý z úkonů právní služby podle § 13 odst. 4 a. t., celkem tedy 600 Kč. Jelikož zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, je součástí náhrady nákladů též náhrada této daně ve výši 546 Kč, kterou je zástupce povinen odvést z odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů ve výši celkem 3 146 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.) k rukám zástupce žalobce, advokáta (§ 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 22. února 2021

Mgr. Lenka Oulíková, v. r.
soudkyně